

det ærede Medlems Skildring af Overproduktionen mindes jeg et gammelt Sagn om Grødkværnen. Det var en stor Ulykke for Landsbyen, at de havde faaet denne Kværn, som kunde male Grød. De kunde nok sætte Kværnen i Gang, men de kunde ikke bringe den til at standse, og den malede Grød Dag og Nat, og tilsidst blev Huset oversvømmet og Landsbyen oversvømmet og Markerne oversvømmede, og hele Landsbyens og Egnens Befolkning døde tilsidst af Sult paa Grund af Overflod af Grød. (*Birch*: Det Land hedder Folketinget.) Hedder det Folketinget? Det ved jeg ikke af.

Formanden: Jeg maa anmode om, at man forholder sig noget mere rolig her i Salen.

Borgbjerg: Det ærede Medlem staar indtegnet paa Talerlisten, og han vil jo da kunne faa Lejlighed til at bevise, om det, jeg her har sagt, ikke er rigtigt. For øvrigt vil jeg sige, at hvis Forholdene ere saa urimelige, at det ærede Medlems Partifælle kan staa op og sige, at Ulykken er Overproduktion, saa tror jeg i alt Fald ikke, at det ærede Medlem kan ville mene, at det er Tidsspilde at gøre opmærksom derpaa. Jeg tror, at det er meget nyttigt; jeg tror, at intet er nyttigere end at drøfte den Slags Sager for saa naturligtvis at komme til Handling. Det ærede Medlem kan ikke bebrejde, i alt Fald det Parti, hvortil jeg hører, at vi ikke skride til Handling. Mit Parti har i 35 Aar netop været med til at organisere Arbejderne og skabe stigende Oplysning, saaledes at Arbejderne her i Danmark netop ikke tænke og føle paa samme Maade som det ærede Medlem for Horsens, der føler Kapitalens Overgreb, men alligevel tager sin Doktorhat af for den.

For os Socialdemokrater er Frihandel selvfølgelig intet Universalmiddel, ikke en Gang et Lægemedel. Protektionismen staar for os som et Kvaksalveri, men Frihandelen er, som det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald Olsen) sagde forleden, ikke noget Lægemedel. Det skildrede allerede Karl Marx i sin bekendte Tale i Bryssel om Frihandel og Protektionisme i 1847, og det staar stadig fast. Ikke desto mindre anbefalede han Arbejderne at støtte Frihandelen; han advarede blot imod at gaa op i et specielt Frihandelsparti, men han anbefalede dem at danne deres eget selvstændige Parti, der støtter Frihandelen, men ogsaa kræver

den store sociale Reform, den Reform, som ligger i et meget højere Plan end Kampen imellem Frihandel og Protektionisme indenfor det bestaaende Samfund. Frihandel er efter min Mening Udviklingens normale Forløb. Derfor holde vi paa den og tilstræbe den i saa høj Grad som muligt. Under denne Udviklingens normale Forløb ville saa Kræfterne frit kunne udfolde sig, Arbejderne organisere sig, hele den økonomiske landbrugsindustrielle og byindustrielle Udvikling skride stadig stærkere frem.

Og jeg tror, at alle Tegn i vore Dage pege paa, at denne Udvikling gaar i Retning af Socialismen. Tænk den nuværende Samfundsudvikling fortsat. Tag en af Linierne i den økonomiske Udvikling: den stadig voksende Størimdustri; tag en anden Udviklingslinie, den demokratiske Udviklingslinie med den stadig voksende almindelige Valgret og Demokratisering; og tag endelig den tredje Udviklingslinie: Arbejdernes Organisation. Drag disse Linier ud i Fremtiden, og De ville ikke fjernt der ude se et Brændpunkt, hvor disse Linier møde hinanden, og De ville der træffe det begyndende socialdemokratiske Samfund. Der vil Overproduktionen, denne Meningsløshed, som den er, forsvinde. Der vil ikke Kapitalen have Overmagten eller være eneraadende, ikke være „Herren“, som det ærede Medlem selv har sagt; men den vil være Træl. Der vil Kapitalen og Produktionsmidlerne bøje sig for Folket, anvendes som Folkets Tjenere og Trælle i det menneskelige Livs Tjeneste. Hvad Socialismen vil, er netop Folkets økonomiske Selvstyre. Vorherre vil ikke bevare det ærede Medlem derfor, og det var sørgeligt, om Vorherre vilde bevare det danske Folk derfor. Thi der er Lægemedlet; det er den Vej, vi skulle ud, og det er ogsaa den Vej, vi komme ud.

Hvis de ærede Medlemmer af Højre ville gøre Alvor af den nationale Tanke, virkelig ville gennemtænke denne nationale Tanke, som de nu misbruge i Protektionismens Tjeneste, hvis de ville fordybe sig i den, ville de se, at den nationale Ide, konsekvent gennemført, fører til Socialismen.

Og hvis de Herrer Venstremænd ville konsekvent gennemtænke den demokratiske Tanke, ville de se, at den demokratiske Ide, konsekvent gennemført, fører til Socialismen. (Afbrydelse: Nej!). Ja, det ærede Medlem kan sige nej og imødegaa mig; men det er dog Sandhed, hvad jeg siger. Thi De kunne let forstaa, at hvis vi faa